

DÉLVIDÉK

ZOMBOR, 1943. március 2.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 49. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy hóra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. l. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Izjum térségében újabb helységeket foglaltak el a németek

A déli arcvonalon eredményes német támadások jellemzik a harcokat, Charkovtól az Ilmen tóig sikeresen verték vissza a bolsevista rohamokat, a demjanszki hídfőt tervszerűen kiürítették — Hivatalos közlés a Berlin elleni angol légitámadásról

A római tanácskozásoknak a legnagyobb jelentőséget tulajdonítja a tengely sajtója

Ribbentrop a Vatikánban nem tett látogatást - Római hír szerint a Szentatya és a newyorki érsek a polgári lakosság szenvedéseinek enyhítéséről is tárgyalt

A Rómában lefolyt négy napos német-olasz megbeszélések nagy visszhangot keltettek. Az egész német és olasz sajtó kommentálja a megbeszélésekről kiadott jelentést és hangsúlyozza, hogy a lefolyt tárgyalások a

legnagyobb jelentőségűek

közé tartoznak, amelyek az utóbbi időben a tengelyhatalmak között folytak. Mindenek előtt hangsúlyozzák a hivatalos közlésben is kiemelt azon tényt, hogy a tanácskozásokon kiűnt a nézetek azonossága valamennyi szönyegre került kérdésben. A megbeszélésekben szóba került valamennyi időszzerű politikai és katonai kérdés. Elsősorban politikai és diplomáciai jellege volt a megbeszéléseknek — mondják Rómában — az a tény azonban, hogy a tárgyalásokon magasrangú katonai személyek is résztvettek, nyilvánvalóvá teszi, hogy egyúttal haditanácsot is tartottak. Berlini és római politikai körökben külön hangsúlyozzák, hogy a tengely hadműveleti céljai és eszközei tekintetében kifejezésre jutott egyetértés szilárd alapja a győzelemnek nem különben az új európai rend felépítésének is. A tengely újlag világosan és félreérthetetlenül megfogalmazta az új rendre vonatkozó tervét, amely lehetővé teszi minden európai népek, hogy biztosított háttárok között az együttműködés, igazságosság és fennmaradás légkörében építse ki a maga életét.

Római politikai körökben az elengedhetetlen hírvetés esetleges álhíreinek megelőzésére leszögezik, hogy Ribbentrop a Vatikánban nem tett látogatást.

A Messaggero kommentárjában azt írja, hogy a tengely életét egyetlen gondolat irányítja: ez a cselekvés. Világos, egységes harci cselekvés, minden tévovás nélkül. Európa tudja mi lenne a sorsa, ha a tengely védőgátja nem állná útját a bolsevista törekvéseknek. A bolsevizmus kiküszöbölése mellett a második cél a Földközi tenger biztosítása Olaszország számára.

A Popolo di Roma megállapítása szerint a tengely népei tudják, hogy még nagy feladatok várnak rájuk és minden erőfeszítést megtesznek a győzelem érdekében, amely az igazság és becsület győzelme lesz.

A német sajtó ugyancsak azt hangsúlyozza, hogy a tengely állami elszántan folytatják a harcot a végső győzelemig, mely után olyan új európai rendet építenek ki, amelyben minden nép megtalálja a maga helyét és biztosíthatja jövőjét.

Általában a tengely sajtója azon véleményét juttatja kifejezésre, hogy a római tanácskozások következményei a közeljövőben messzemenően fogják éreztetni hatásukat.

A newyorki érsek

hir szerint kedden bucsukihallgatáson jelenik meg a Szentatyanál, szerdán reggel pedig Sevillába utazik, ahonnan folytatja útját Angliába. A Szentatyaival folytatott megbeszéléseiről, még mindig nem szivárogtak ki hírek. A Szentatya és Spellman között lefolyt tárgyalások négy szemközt folytak le, miután a Szentatya jól beszél angolul, Spellman pedig tökéletesen bírja az olasz nyelvet és

igy tolmácsra nem volt szükségük. Spellman római tartózkodásának minden napján folytatott tárgyalásokat a pápával.

Beavatott körökben feltételezik, hogy a newyorki érsek és XII. Pius pápa tárgyalásain feltétlenül szó volt a hadviselési módszerekről is. A Szentszék ugyanis növekvő aggodalommal figyeli a háború kiéleződését és különösen a légitámadások tekintetében elítéli a harci módszereket. A Szentatya valószínűleg rámutatott a newyorki érseknek a polgári lakosság nagy szenvedéseire és valószínű, hogy messzemenő javaslatot tett a harci módszerek enyhítésére. Lehetséges, hogy a newyorki érsek angliai útján a brit kormánnyal tárgyalni fog a pápa javaslatáról.

Egyébként Brazília vatikáni nagykövete szükkörű ebéden látta vendégül a newyorki érseket. Az ebéden csak kilenc személy vett részt.

Az arcvonal

eredményeiről a keddi német hadijelentés közli, hogy a keleti arcvonal déli szakaszán a tegnapi harcokat a német támadó tevékenység jellemez-

te. A Kubán alsó folyása vidékén a német csapatok merész támadó vállalkozásokkal ellenséges erőcsoportokat vertek szét és meghiúsították az ellenség valamennyi támadó kísérletét.

Izjum térségben súlyos terep- és időjárási viszonyok ellenére további sikerrel jártak a német támadások és újabb helységeket elfoglalására vezettek. A szétugrasztott ellenséges alakulatokat megsemmisítették. A foglyok száma és a zsákmány mennyisége állandóan növekszik. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett és a németek a halottak között megtalálták Pavlov vezérezredes, a 25. szovjet páncélos hadtest parancsnokának holttestét is.

Charkovtól nyugatra egészen az Oreltől északnyugatra és az Ilmen tó vidékétől délre lévő állásokig húzódó arcvonalszakaszon az ellenség súlyos véres veszteségei mellett visszaverték a bolsevisták valamennyi támadását.

Az Ilmen tótól délre tervszerűen kiürítették a németek a demjanszki hídfőállást, amely ellen az ellenség 14 hónapon keresztül hiába intézte rohamait. A kiürítést az ellenség nem tudta megzavarni és a németek minden hadianyagukat magukkal vitték.

Észak-Tunéziában újabb hadüzenet értke el a német csapatok. A légi-erők eredményes támadásokat vezettek az ellenség mögöttes célpontjai ellen. Légiharcban 11 angol szász repülőgépet megsemmisítettek.

Angol repülőgépek Berlinre és környékére romboló és gyújtó bombákat dobtak, amelyek lakóházakban és középületekben károkat okoztak. A polgári lakosságnak veszélyei vannak. Nyugatnémetországi területére is hullottak bombák. A légytelenség 19 angol repülőgépet — jó részt nagy négy motoros bombázót — lelőtt.

Norvégia partvidékén egy angol rombolót megsemmisített a német légierő.

SS hegyivadászok a magas hegyiségek tenyőerdőiben

Ára 12 fillér

A doneci iparvidéken széles arcvonalon menekülésszerűen vonulnak vissza a bolsevisták

Az olvadás kiterjedt az északi és középső arcvonal szakaszokra is

Berlin, március 2.
Az Interinf. jelenti a keleti arcvonalról, hogy a keleti front déli szakaszán továbbra is kedvezően halad előre a lendületes német támadás. A németek mérész támadással előretörték északkeleti irányban és nagy kiterjedésű területen az ellenségre veszteségteljes harcokban visszavetették a megvert bolsevistákat a Donecen túlra, majd folytatták az üldözést. A bolsevisták most széles arcvonalon menekülésszerűen vonulnak vissza a Donec iparmedencéjének jelentős részéből. Ez a siker annál nagyobb jelentőségű, mert a bolsevisták éppen azokról a területekről kénytelenek visszavonulni amelynek elfoglalása téli offenzívájuk egyik célja volt.

Az előretörő német csapatok nagyobb ellenséges egységeket kerítettek be és morzsolgattak fel, más nagy ellenséges erőket pedig elváltak minden összeköttetésüktől. Ezeket az elvágott csapatokat a német tisztogató alakulatok semmisítik meg.

Egy német páncélos kötelék megrohanta és visszafoglalta Barvenkovo helységet, amelyet két nappal ezelőtt szálltak meg a bolsevisták. A városért lefolyt harcokban 19 szovjet páncélos semmisült meg. Ezen a rövid harcizakazon az atóbbi három nap alatt 66 szovjet páncélos pusztult el. Ettől a helytől északnyugatra a németek széles arcvonalon lerohanták az ellensé-

get, fontos magaslati állásokat foglaltak el és súlyos vereséget mértek a menekülő szovjet kötelékekre. Bezárt kötelékek felmorzsolása folyik. Egy ellenséges kötelék megsemmisítése során 18 harci kocsit, 17 gyalogsági ágyút, 5 Sztalin-organát, 38 gránátvetőt és több mint 130 élelmiszerekkel és hadianyaggal megrakott motoros járművet zsákmányoltak a németek.

A német légi erők mindenütt bombázóporral és géppuskatűzzel árasztják el a menekülő ellenséges csapatokat. Izjuntól északnyugatra megtámadták egy szovjet repülőteret és 14 földönvesztelő repülőgépet megsemmisítettek, több gépet pedig megrongáltak.

Hatalmas szovjet veszteségek

A Miusz folyó szakaszán vasárnap 18 kilométer széles arcvonalon hosszabb előkészület után támadásba lendült szovjet páncélos és gyalogos hadosztályok rohamát a kiválóan kiépített állásokban elhelyezett német védők visszatasították, az ellenségnek sehol sem sikerült részt vágna a jól kiépített német állásrendszerben. Egyetlen ellenséges katona sem léphette át a Miusz folyót, amely pillanatnyilag erősen jaffik.

A keleti arcvonal valamennyi szakaszán eredményesen verték vissza a németek az ellenség valamennyi támadását. A bolsevista veszteségek méreteire jellemző, hogy Orelnél egyetlen német hadosztály elhárító szakaszán februárban 30.000 halottat vesztett a Szovjet, míg a Kubán hidfőt védő német páncélos hadosztály szakaszán ugyanezen idő alatt 9700 bolsevista holttestet számoltak meg.

Meghiusult az angol légi erők összpontosított támadása Berlin ellen

**A vadászgépek és légielhárító utégek elűzték az ellenséget
A tüzeket gyorsan urrá lett a védelem**

Berlin, március 2.
A Német Távíratok Iroda jelenti, hogy az angol légi erők keddre virradóra egészen Berlinig törték előre és nyilvánvalóan az volt tervük, hogy összpontosított támadást intézzenek a német főváros ellen. A vadászgépek és a légielhárító utégek heves tevékenysége meggyorsította az ellenség terveinek végrehajtását és az angol re-

pülőgépek csak találmokra dobták le bombáikat a város felett. A tüzoltóság és a segédcapatok gyorsan urrá lettek a keletkezett tüzek felett. Nagyszámu ellenséges gépet lőttek le, amelyek roccsai Berlin különböző részein és a környéken hevernek.

Bővebb részletek egyelőre hiányoznak.

Az északafrikai helyzet

Berlin, március 2.
Az Interinf. közlése szerint a nyolcadik brit hadsereg hosszabb előkészítés után is csak Rommel hadseregének északi szárnya ellen indított támadást, amelyet a német-olasz páncélos erők könnyen visszavertek. Montgomerynek nem sikerült Rommel déli szárnyát átkarolni. A jelek arra mutatnak, hogy a visszavetett támadás után az angoloknak ehment a kedvük, hogy tovább

folytassák a támadást.

Déltunéziában viszonylagos nyugalom volt. Az ellenség folytatja az Atlasz hegység hágóinak megerősítését.

Északon a német-olasz csapatok újabb területnyereségre tettek szert és eredményesen folytatják hadműveleteiket az északi partvidék és Bou Arada között.

Japán előkészületek a déli Csendes óceánon

Zürich, március 2.
A Neue Zürcher Zeitung jelenti Mac Arthur főhadiszállásáról, hogy az amerikai felderítők megfigyelése szerint a japánok nagyszabásu ka-

tonai előkészületeket végeznek délcsendes-óceáni támaszpontjaikon. A szövetséges légi erők emiatt fokozták támadásaikat.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

Kedd-Csütörtök

NINCSENEK

VÉLETLENEK

Főszerepben:

TURAI IDA,

SZILASSI LÁSZLÓ,

JUHÁSZ JÓZSEF

PÓTMUSOR: MAGYAR ÉS OLASZ HIRADO.

Gandhi állapota rosszabodott

Bangkok, március 2.

A Stefani iroda jelenti, hogy a kiadott orvosi jelentés szerint Gandhi állapota újból rosszabodott.

A hinduk tömegtüntetéseket rendeznek Gandhi mellett, amelyek során sok összetűzés fordul elő. Allahabadban nagy rokonszenv tüntetést rendeztek a hinduk, amelyet az angol karhatalom szétvert. Az ország más városaiban is napirenden vannak a tüntetések.

Egy rovtmultu géplakatos a boszniai partizánok főnöke

Zágráb, március 2.

A Neue Ordnung című Zágrábban megjelent lap leleplező cikket közöl arról a kommunista agitátorról, aki egy Horvátországban működő titkos rádióállomson keresztül hosszabb idő óta kommunista propagandát fejt ki és bujtogatja a népet. A rádiós agitátor magát „Tetőnek” nevezi, a német nyelvű zágrábi lap azonban megállapítja róla, hogy egy Broz nevű rovtmultu géplakattal azonos és ő a boszniai partizánbandák főnöke. A Neue Ordnung közli Broz fényképét is.

Lemond a török kormány

Isztambul, március 2.

A vasárnap befejeződött törökországi választások során 455 képviselőt választottak meg ezek közül 135 új ember a parlamentben. Az új képviselőház március 7-én ül össze és alkotmányos szokások szerint a képviselőház összeülését a kormány benyújtja lemondását. Valószínűnek tartják, hogy újra Szaradzoglu miniszterelnök kap megbízást a kormány megalakítására, valószínű azonban az is, hogy több miniszteri tárca gazdát cserél majd.

A PALESZTINAI ARABOK NEM AKARTAN AGYUTOLTELEKKÉ VÁLNI

Ankara, március 2.

A Stefani iroda jelenti, hogy jeruzsálemi hírek szerint a brit hatóságok azon fáradozása, hogy Palesztinában önkénteseket toborozzanak nem járt eredménnyel, mert a palesztinaiak nem akartak agyutöltelékévé válni. Az angol toborzó ügynökök sem pénzzel sem súlyos fenyegetésekkel nem tudták elérni a kívánt eredményt.

A Német Távíratok Iroda angol lapszemléjében közli, hogy az Economist jelentése szerint Palesztina élelmészeti helyzete rohamosan rosszabodik, az árak pedig emelkednek.

A CANTERBURY ÉRSEK ÉS BEVERIDGE ÜZENETET INTÉZETT A ZSIDÓKHOZ

Amszterdam, március 3.

Az angol hírszolgálat közlése szerint a canterbury érsek üzenetet intézett a Newyorkban üléselő zsidó világtársasághoz, amelyben biztosította a zsidókat, hogy Anglia Amerikával egyetértésben mindent megtesz, hogy a zsidók új hazához jussanak.

A zsidók értekezletéhez Beveridge is üzenetet intézett.

Grömet okoz harctéren küzdő honvédeknek, ismerősöknek, ha rendszeresen küldi neki a „Délvidéket”.

A finn államelnök vázolta célkitűzéseit

A parasztpárt magatartása megnehezíti a kormány megalakulását — A sajtó erélyesen cáfolja a finn különbségről szóló híreket

Helsinki, március 2.

Ryti újra megválasztott finn köztársasági elnököt a parlament ünnepi ülésén iktatták be újlag méltóságába. Az elnök letette az esküt.

Beiktatása során beszédet mondott Ryti elnök és hangoztatta, hogy Finnország mostani háborúja tulajdonképpen folytatása az 1939 évi védőharcnak. Ha Finnország nem küzdene minden erejével szabadságáért és függetlenségéért, már régen eltűnt volna a szabad államok sorából. A finn nép békére vágyik ugyan, de folytatja a harcot, mert nem látja a béke lehetőségeit. Végül azt a szilárd elszántságát hangoztatta, hogy a háborút mindaddig folytatják, amíg Finnország le nem küzdötte az őt fenyegető veszélyt.

A köztársasági elnök beiktatása után újlag megbizta a kormányt azzal, hogy vezesse az

ügyeket tovább az új kormány megalakításáig.

Mint Helsinkiből közlik, az új kormány megalakítását megnehezíti a parasztpárt állásfoglalása. A parasztpárt ugyanis ragaszkodik ahhoz, hogy miniszterelnökké saját jelöltjét nevezzék ki és legalább két társat kapjanak a karjaiknak. A parasztpárt egyébként leszögezte politikáját, mely szerint parlamentáris alapokon áll, a finn nép feladatának tartja a háború folytatását és olyan külpolitikát akar vezetni, amely mindenképpen biztosítja az ország függetlenségét és szabadságát.

Elnökké Reinikkát jelölte a parasztpárt.

A finn sajtó újlag erélyesen szembe szállt a külföldön elterjedt azon hírekkel, melyek szerint Finnország különbségre törekszik és hangoztatja, hogy a finn nép szilárd elhatározása a háború folytatása a győzelemig.

Svédország rádió útján hívta be szabadságolt katonáit

A nagyszabású behívásokra Stockholm szerint nem a külpolitikai helyzet rosszabbodása adott okot

Stockholm, március 2.

A svéd rádióban hadügyminiszteri rendeletet olvastak be, amellyel azonnalra zászló alá hívják az összes szabadságolt svéd katonákat. A rádió magyarázata szerint ezek a behívások nem a külpolitikai helyzet rosszabbodásával állanak

összefüggésben, hanem az előtervezett hadosztály gyakorlatok megtartása tette szükségesé az intézkedést.

A svéd sajtó szerint a behívások nagyarányúak.

Március 16-án iktatja be méltóságába Ujvidék dr. Deák főispánt

A főispán hétfőn és kedden küldöttségeket fogadott

Mint a »Délvidék« rövidesen már hírül adta, dr. Deák Leó főispán hétfőn Ujvidékre érkezett. A főispán ujvidéki tartózkodása alatt népes küldöttségeket fogadott. Hétfőn Popovics L. Milán szenátor vezetésével a szerb vezető férfiak küldöttsége tisztelgett a főispán előtt, kedden pedig valamennyi hazafias és társadalmi egyesület vezetője. A társadalmi küldöttségét Andrée Dezső főszervező, a Turáni Vadászokét pedig Horváth Lajos reorganizációs elnök, országgyűlési képviselő vezette.

A főispán szívélyesen elbeszélgetett valamennyi küldöttség tagjaival, akik örömeiknek adták kifejezést afelett, hogy a kormány bizalma dr. Deák főispánt állította Ujvidék élére is.

Ujvidék városa nagyszabású előkészületeket tesz arra, hogy minél ünnepélyesebb körülmények között iktassa be méltóságába új főispánját. Mint értesülünk az instelláció idejét március 16-án délelőtt 10 órában állapították meg.

„A szerb nép az együttműködés útját keresi“

Az ujvidéki szerbek vezetőinek küldöttségét Popovics L. Milán képviselő vezette, aki a megjelent szerb vezetőket egyenként bemutatva a főispának, majd elmondotta üdvözlőbeszédét.

Az ujvidéki szerbség nevében annak az öröme adott kifejezést, hogy dr. Deák Leó Ujvidék szabad királyi város főispánja is lett. Nem idegen emberként, nem ismeretlen utról jött hozzánk, — mondotta Popovics L. Milán képviselő. — A közöledés, a türelmesség, jóakarás, jószándék és a keresztény közszellem után haladt Méltóságod eddig is egész életén keresztül következetesen és becsületesen. Mi ezen az uton évek hosszú során át figyelemmel kísértük Méltóságod politikai ténykedését akkor is, amikor a világesemények hazája testéről elszakították és végig kellett éreznie, átszenvednie és végig küzdenie a kisebbségi sorsot. Ha valaki a múltban előttünk, szerbek előtt a délvidéki magyarság megszervezett küzdelmének lecsillapíthatatlan kifejezője és hordozója volt, akkor ez Deák Leó. Ez bizonyos és vitán kívüli. Ez a ténymegállapítás különös jelentőséggel bír azért is, mert Méltóságod a nemzetiségi kérdést nem csak elméletben és gyakorlati alkalmazásában ismeri, hanem alanyilag tökéletesen átérzi. Bizonyosan más délvidéki politikus is ismeri e kérdést elvben és általánosságban. Azonban ennek gyakorlati megvalósulását kevesen értik át. Némelyek működése ezen

a téren negatív eredményre vezetett, mert a mesterségesen szított összeütközésekben inkább a saját érvényesüléseket keresték.

Csak a megértés, belátás és jóindulat hozhatja meg a megegyezést és a nemzetiségi békét — fejtette ki beszéde további során Popovics képviselő. — És Méltóságod a megegyezés útját kereste velünk nemzetiségekkel a magyar állami közösségben és minden körülmények között kerülte a nemzeti-ségi helyzet elmérgesedését.

Ezután arról beszélt Popovics képviselő, hogy a szerbség utat keres az együttműködésre. Azon reménynek adott kifejezést, hogy dr. Deák főispán munkássága révén ez az együttműködés megvalósul. Dr. Deák Leó főispán megköszönte az ujvidéki szerbség bizalmát.

— Azok a mélyenszántó gondolatok, — mondotta dr. Deák főispán — amelyeket Popovics L. Milán képviselő ur kifejezésre juttatott kell, hogy vezessék a magyar közigazgatás minden egyes munkatársát. Nekünk magyaroknak és szerbeknek a jelent és a jövőt a múlt alapján kell kidolgoznunk és megalapoznunk. A két nép mindig meg tudta egymást érteni, ami a gyakorlatban és a törvényhozásban is kifejezésre jutott. Amikor főispán lettem, a régi tapasztalataim alapján fogtam a munkához. Szilárdan a jogra, de nemcsak írott, hanem emberi jogokra kell helyezkednem, most e kérdést

csak ezen az alapon lehet megoldani. A kormány, amikor Ujvidék szabad királyi város főispánjává is kinevezett kifejezésre juttatta, hogy eddigi működésében irányában a legteljesebb bizalommal viseltetik. Legyenek meggyőződve az urak, hogy amit eddig helyesen cselekedtem a kormány akaratával tettem. A kormány az írott és humánus jog alapjára helyezkedve a nemzetiségeket teljes egyenjogú állampolgárok állapotába kívánja hozni, amint azt meg is fogja tenni.

Nem teszek különbséget fajták között. Az a tőm mindenki számára nyitva van minden indokolt panaszt meghallgatok és reparálok. Vonatkozik ez egyénekre éppen úgy, mint a társadalomra és közületekre, és hogy az elmúlt ezer esztendő során a magyar és szerb népet a történelmi szükségszerűség egymás mellé állította, az sohasem volt annyira indokolt mint éppen ma.

Befejezésüképpen jóindulatát ajánlotta hallgatói figyelmébe dr. Deák főispán. Fogadják az urak jóakaratu elhatározásom kifejezésre juttatását és annak hangsúlyozását, hogy

a mai naptól kezdődően megkezdjük azt az életet, amit nekünk magyaroknak és szerbeknek magunknak kell kiépítenünk.

A megjelent szerb vezetők éljenzéssel fogadták dr. Deák Leó főispán szavait, aki barátságosan elbucszott ezután a küldöttség minden egyes tagjától.

A német tábori posta teljesítménye a háboruban

Irta: Dr. Pflüger, tábori postatanácsos (Berlin)

Hogy a német tábori posta teljesítményéről egy kis fogalmat szerezzünk, gondoljuk meg, hogy a messze orosz mezőkön harcoló katonák és hozzátartozóik közt naponta átlag 8 és fél millió üdvözlő, jókívánság és komoly hír cserélődik ki mint postaküldemény. A keleti hadjáratnak már az első fél évében 12.000 vasuti teherkocsi 4.700.000 postaszakot vitt a Szovjetunió hiányos vasúthálózatán keresztül az arcvonalra. Hogy a postaszakokban levő 1.25 milliárd küldeményt minden katona kivétel nélkül megkapja, a tábori postautóknak kerek 12 millió kilométer utat kellett megtenni a téli időjárás viszontagságaiban.

Tavasszal aztán láthatólag javult a helyzet. A vasuti sítávolság átállítása, új vonalak létesítése és az utak rendbelfozása a tábori posta munkáját is megkönnyítette. Így sikerült elérni, hogy a keleti arcvonal legtávolabbi pontján szolgálatot teljesítő katona is átlag két hét alatt, majd — midőn az emlékezetes nyári előrenyomulás újabb többszáz kilométer távolságot jelentett a postának — három hét alatt megkapta hazáról levelét. Ha csak a vasutat és autót vettük igénybe, ennél gyorsabb időre nem számíthatunk.

A német haderő főparancsnoksága jól ismeri a minél hamarabb kézbesített tábori levelezőlap hatását az első vonalakban küzdő katonákra. Ezért maga a Führer rendelte el, hogy bizonyos létszámú repülőgép állandóan a tábori posta szolgálatára álljon. 1942 április 20-tól kezdve tehát már légi posta is működött keleten. A helyszűke miatt természetesen csak korlátozott mennyiségű és súlyú küldemény élvezhette a leggyorsabb kézbesítés előnyét. Minden katona részére biztosítottuk a havonként négyszeri legfeljebb 10 grammos légi posta-küldeményt. A repülőjáratok az arcvonalnál együtt terjeszkedtek. Így a legkeletibb részükbe is 12 nappal hamarabb került a posta mint a rendszeres uton.

A tél ismét nagy feladatok elé állította a német tábori postát. A légi erők parancsnoksága újabb repülőgépekkel erősítette meg a tábori posta légi raját, úgy hogy még a legzordonabb téli időben is minden katona havonta kétszer küldhet haza és kétszer kaphat légi uton levelet. Az óriási arcvonal mögött felállított tábori postakirendeltségek kipróbált alkalmazottai éjjel-nappal fáradhatatlanul dolgoznak és minden ügyességüket kifejtik, hogy az Északi-tengertől a Kaukázusig súlyos harcokat vívó katonák pontosan megkapják a legkedvesebb ajánlódót: az otthon papírra vetett meleg szavát.

ÚTBAIGAZÍTÁS

Idegen érkezik a futuba s megszövit egy odavalósit.

— Mondja bátyám, merre van itt a borbély?
— Menjen az ur a vérményok irányába, azok odavezetnek.

A visszavonulás hangulata és művészete

Egy német haditudósító elbeszélése

Már nem lehetett tovább titkolni: csak az első vonalbeli csapatok maradtak vissza és ezek is lassankint felszedelődtek az elvonulásra. Most már a polgári lakosság örök derülátói is föladták minden reményüket. Kapkodva csomagolták össze szegényes cókókjukat és szekér szekér után — elől a rozoga szekér, hátul „vontatókötélre fogva” az egyetlen tehénke — az egész falu vándoruttra kelt. Az ismét közeledő „vörös paradicsom” bizony senkit sem marasztalt.

A régi szállások, melyeket annyi ügyesség és találékonyság varázsolt európai fogalmak szerint is lakályossá, már rég üresen tátonganak és már csak a századparancsnokság virit teljes pompájában, de hamarosan ide is eljut a költözködés hulláma. A fényképek eltűnnek a falakról, majd a rádiókészülék is követi és végül a kályhákörül sarok díszei a kényelmes autóülések is visszakerülnek helyükre. Az egyetlen hátramaradt „garnitúra” már csak az asztal, körülötte az egész faluból összehordott különböző nagyságú és alaku székekkel. A régi meghitt hangulatnak már az emlékéből is alig van valami, amikor az asztalra kerül a bucsuvacsora, melyet egy altiszt közreműködésével maga a századparancsnok művészkedett össze, aki „szolgálaton kívül” kitűnő szakácsnak tartja magát. A konyha ugyanis az egész kelléktárral már az előző éjszaka utrakelt.

Az étlap fénypontja

libasült. De a máskor oly csábító látvány nem tudja fölvidítani a kedélyeket. Ha ez a liba valójában nem kivénhedt gunár lenne és ha nem tehetséges „amatőr”, hanem Lukullus párolta volna ropogósra, akkor sem izlene. Mert a gondolatok kinn kalandoznak a senkiföldjén és szinte egyik csücskében mindenkinek ott motoszkál az aggodalom, vajjon ez alkalommal is sikerülni fog-e tervszerűen „elszakadni” az ellenségtől.

Ez az aggodalom bizony teljesen jogosult. Hiszen még az előnyomulásnál sem kell az egész hadigépezet kerekeinek oly pontosan egymásba illeszkedniük, mint éppen egy nemcsak taktikai, hanem ezenkívül rendkívüli stratégiai jelentőségű frontmegrövidítésnél. Elég egy „műhiba”, például csak annyi, hogy egyetlen század a kelténél hamarabb szakad el az ellenségtől és nemcsak a szomszéd egységek, hanem esetleg az egész vállalkozás sikere veszélybe kerülhet.

Es mennyivel nagyobb az egyes ember felelőssége is, saját magával és bajtársaival egyaránt! A motor jelentősége hirtelen óriásira szökik fel. Mint az orvos a páciens szívverését, a kinek életbenmaradásától vagy halálától egész jövője függ, úgy figyel a gépkocsivezető gépének minden legcsekélyebb „életmegnyilvánulását”. Hát még ha egy páncélcocsivezetőről van szó, aki az utóvédnek is ugyyszólván utóvédjel! Az előnyomulásnál kényelmesebb volt a dolog: ha a „rozoga jószág” megmakacsolta magát, a vezető a sárhányónak dölve cigarettaszó mellett akár órákig is elvart, amíg „Deus ex machina”-ként megérkezett a műhelykocsi. Nos ennek az időnek vége van és ha „bedöglik” a motor, nyomma sincs már a méltóságos nemtörődömségnek, és az, aki azelőtt a semmittevés és a kényeskedés művésze volt, most lázasan dolgozó szereplővé változik.

Ebben a komoly

felelősségteljes hangulatban szedelődzik össze a néma bucsuvacsora után az utolsó utóvéd. A motorok feldübörögnek, könnyű ritmikus reszketés alatt rázkódnak a gépkocsik, melyeken sűrű glédában ül a legénység. A holdas éjszaka sejtelmesen derengő kődéből még néhány löszeres ládát cipelő alak „szivárog” elő, azután elindul a karaván, melyet az ellenségtől már csak a jótékony köd választ el.

Elöl páncélcocsi, hátul páncélcocsi — így vonul a kis csapat. Egymásután maradnak el annak a kolhosznak egymástól messze elszórt csürei és istállói, amelynek közelében a meglepetészerűen betörő bolsevisták néhány nappal

ezelőtt 95 ember-közül 33 halottat és 29 foglyot vesztek. Azóta a század bőven el van látva orosz géppisztolyokkal. Zsákmányolt és saját löszerből is annyi van a teherhordókra felhalmozva, hogy minden összeköttetéstől elvágva sem kellene egyhamar löszergondoktól tartani.

Amint az állig felfegyverzett karaván eléri a régi felvonulási utat, amelyen a mult éjjele és a reggeli órákban még élénk jövősmenés nyüzsgött, már nem talál életre. A hidnál már műszakiak várakoznak teljes készenlétben. Alig robot az az utolsó páncélcocsi is, már fel is lobbanak a kanócok és kis idő múlva óriási robbanás reszketeti meg a levegőt. Mintha csak jeladás lenne ez — talán valóban az is — az egész lapos völgyben robbanások zaja visszhangzik. Az óvatos távolságban felnyomuló szovjet csapatok nem fognak hidakra találni.

A legközelebbi faluban

tegnap még a hadosztályparancsnokság állomásozott. Természetesen a polgári lakosság is el-

KW I, KW II, T 34

Német leleplezés a szovjet páncélos tömegtermelésének titkáról

Honnan van a szovjetnek oly sok páncélosa? címmel Edgar Bissinger tollából érdekes cikket közöl a belgrádi Donauzeitung, a szovjet évtizedes titkos háborús készülődéséről. A német hadijelentés, írja a cikkíró, naponta bámulatraméltó számadatokat közöl lefőtt, megsemmisített, zsákmányolt vagy akcióképtelenné tett szovjetpáncélosokról. Ezeket a számokat inkább alacsonyban, mint túlmagasan állapítják meg. Minden katona, aki a harcra jár, jól tudja, milyen alaposan vizsgálják meg a páncélosok kilövéséről szóló jelentéseket. Kétes kilövéseket már jóelőre törölnek a jelentésből és a csapategységek többnyire nem is tesznek ilyenről jelentést.

A megsemmisített páncélosok tulnyomó része szovjet gyárakban épült harckocsi.

Az angol és amerikai állítólagos óriásszállítmányokból, a charkovi kañlancsától kivéve, csak egyes esetekben szerepeltek angolszász páncélosok.

Az idei télen a bolsevista hadvezetés már egyáltalán nem vet harcra angolszász kocsikat, miután azok jóval kevesebbet érnek a saját gyártmányú páncélos típusoknál, a KW I. és II.-nél (Klim Worosilow) és a T. 34-nél.

A mi páncéltörő ágyúink, így folytatja a német cikkíró, ezideig még mindig jobban elbántak az angolszász kocsikkal, mint a bolsevista páncélosokkal.

Hogyan képes azonban a Szovjetunió arra, hogy állandóan továbbra is ilyen mértékben termelje és vesse harcra a páncélosokat? Ha még szükség volt bizonyítékra arra vonatkozóan, hogy

a szovjet évtizedek óta készült Európa megrobbanására,

akkor ez a páncéltörés a legjobb bizonyíték. Németország ugyanis saját tapasztalásából tudja, milyen nehézségekkel jár és mennyi időbe kerül nekilendülni a nehéz fegyverek nagyarányú sorozatos termelésének. Másfél év alatt — ezóta tart tudva levően a mostani háború a Szovjetunióval — semmiestre sem lehetséges még a legbrutálisabb módszerek mellett sem tömegtermelést megvalósítani.

A különböző bolsevista ötéses tervek eredményei azok a gyárak, amelyek már akkor kezdtek dolgozni, amikor Németországban még Stresemann és Brüning voltak kormányon.

Miután a német hadsereg messze behurcolta a háborút szovjet területre, a Szovjetunió sok fontos szén- és vasbányáinak birtokától, illetve kihasználásától elesett. Páncélcocsiművek és traktorgyárak és más fontos fegyverkezési gyárak, mint például a sztalingrádi és voronyezi gyárak, aligha fognak már termelni e háború során, olyan megsemmisítően gázolt át rajtuk a háború hengerre. De a szovjet fegyverkezési szervezete, amely céltudatosan dolgozott az eljövendő bolsevista háború érdekében,

menekült. Egyetlen kivétel egy ósz anyóka, aki az előző napon a fővonal egyik falujából jött a menekülőkkel, de már nem tudott és nem is akart tovább menni. Csak két leányát és családjukat akadályozta volna a továbbjutásban — jelentette ki remegő hangon, de könnytelen szemekkel — tehát inkább itt maradt, hisz neki már ugys mindegy.

Amikor a század eléri csapattestét, az éjszaka hátralévő részét „südisznó”-állást alakítva tölti el.

Eddig a Szovjet nem mutatkozott. Talán az utóbbi napok elkeseredett ellenállása és ellen-támadásai intették óvatosságra. Reggel azonban annál makacsabban támad, mintha csak be akarna hozni a mulasztottakat. Gránátvetők, sztalinorgonák és tüzéség — egész fegyvertára itt van ismét a südisznóállás nyakán. De hát akár itt van, akár nem, ki kell tartani éjszakáig, ekkor azután más hadosztály veszi át a biztosítást.

Es így megy ez napról-napra, éjszakaról éjszakaról, mindig pontosan kijelölt szakaszokban.

Aki a mult télen is átélte ugyanezt, az teljesen tudatában van a különbségnek. Ami akkoriban nem mindig tervszerűen folyt le, az most szinte gépies pontossággal bonyolódik le. Valami azonban nem változott: az az árnyék, mely minden szívre ránehezedik, amikor a karaván elesett bajtársak sírja mellett halad el, most is ugyanaz. (MN)

olyan vidékeken is gyárakat létesített, amelyek részben távol vannak ugyan az érc- és széntelepektől, de a Szovjetunió óriási térségben biztosítva vannak minden támadás elől.

Hogy ezek a gyárak a nyersanyagok nagy szállítási költsége miatt gazdasági szempontból csak deficitre dolgozhatnak, ez a körülmény egyáltalán nem okozott gondot a gyárak építőinek. Nyilvánvalóan hatalmas szén- és nyersanyagkészlettel is ellátták a gyárakat. Azonkívül a nyugatsibériai ipar az Uralban és a Kusnez-medencében hatalmas szén- és érctelepekkel is rendelkezik.

A belgrádi német lap tudósítója megjegyzi, hogy a lefőtt páncélost többnyire csak ócskavasnak használhatják fel, ellenben a még mozgásra képes páncélost az ütközet során, vagy a rákövetkező éjszakan el lehet vontatni és bizonyos idő múlva, kitartozva, ismét szolgálatba lehet állítani.

A német katonák ismétellen találtak olyan harci kocsikat, amelyeket, a lövés nyomok után ítélve, már több ízben kilőttek.

Epp ezért — írja a cikkíró — minden ütközetben fontos feladata az éjszakai portyázó és rohamcsapatoknak, hogy az ilyen páncélhullákat aknákkal, vagy más módon felrobbantsák.

Hozzáfüzi még a tudósító, hogy a szovjetpáncélosok felszerelése és kivitele az utóbbi időben gyengébb lett,

nyilván a gyors és durva munka következtében, azonkívül egyre több könnyebb típusú páncélos bukkan fel, mert ezeket könnyebben lehet előállítani. Mindazonáltal a szovjet termelési lehetősége most is épp oly figyelemreméltó, mint ezelőtt volt.

Tévedés volna azonban feltételezni, hogy ez örökké így tarthat.

mert a nyersanyagok, gyárak, munkaerők kiesése, azonkívül a szerszámgépek és más eszközök kopása egy napon mégis csak éreztetni fogja a hatását.

BOSNYÁK JÓZSEF

könyvnyomdája
ZOMBOR
Csuhás Benő ?

zöldes és modern
nyomtathatókat
készen tartva

Pontos kiszolgálás
TELEFON 213

Magyar egyesületi élet Gádon

Gádor a zombori járás egyik közepes nagyságú községe, melynek lakossága túlnyomórészt német anyanyelvű. Magyar kevés van. Egy-két tisztviselő, hivatalnokcsalád, tanítónő s a tanyákon és a községben szolgáló magyar zsellércsaládból áll Gádor egész magyarsága. Ha kevesen is vannak, olyan példás magyar egyesületi életet teremtettek maguknak, amelyről példát vehetne Bácska sok nagy vegyeslakosságú község magyarsága és tanulhatnának tőlük, mert ők megmutatták és megmutatják, hogyan kell ébren tartani és élesztgetni a magyar lelkek tüzeit ott, ahol erre éppen napjainkban van a legnagyobb szükség. Ez a maroknyi gádori magyar olyat művel, amivel megérdemlik minden magyar ember teljes elismerését és háláját azért az önfeláldozó és fáradságot nem ismerő munkáért, melyet kulturánk terjesztésének, hirdetésének és fejlesztésének terén végeztek.

Három magyar egyesület működik Gádon: az Egyesült Női Tábor alakulóban lévő szervezete, a Levente Egyesület és a DMKSZ fiókja. Az utóbbinak Jeszenszky István, a Levente Egyesületnek Hornay Dezső főoktató a vezetője, míg az ENT megszervezésén Arató Andrásné, Jeszenszky Istvánné, Gombik Adolfné, Mándiné Anna és Zana Kornélia fáradoznak. A három egyesület rövid fennállása óta olyan szép eredményeket ért el, hogy megérdemlik a legteljesebb elismerést. Minden magyar megmozdulásból kivették részüket. És hogy minden, amibe kezdtek, százszázaléki sikerült, szívós akaraterjűeknek, dolgozni, áldozniakaratának köszönhető.

Kulturánk terjesztésének terén is szép eredményeket értek el már eddig is. Több műkedvelőelőadást és felolvasóestet rendeztek. Legnagyobb és legértékesebb sikerüket azonban a február 23-i műkedvelőelőadás hozta meg, melyre a szomszédos községekből is jöttek magyarok, hogy végignézzék a nivós előadást, melyet a Bergmann-féle vendéglőben tartottak meg. A nézőtér zsufoltságig megtelt. Gádor község németajku, de magyar érzelmű lakosságának aprajánagyja ott volt és végigtapsolta az előadást.

A műsor a Magyar-Hiszkeggyel kezdődött, melyet a közönség feszes vigyázásban mondott el, a bemondó Szabó Ferenc leventeoktató

után. Ezután Hornay Dezső Gádor község vezető leventefőoktatója mondotta el ünnepi beszédét. Bevezetőjében megemlékezett a harctéren küzdő katonáinkról és a Vöröskeresztről, amely áldásos munkát végez úgy a harctéren mint itthon és amelynek céljaira fordítják ennek az előadásnak egész bevételét is, éppen úgy, mint az utóbbi előadás jövedelmét, amelyről pedig az egyik Bácskában megjelenő nemzetiségi lap névtelen cikkírója azt írta, hogy részeg duhajkodás volt.

Hornay élesen szembeszállt az említett lap rosszakaratu konkolyhíntésével és hangoztatta, hogy az ilyen magatartás nem itélhető el eléggé, s annál is inkább bűn, mert a magyarság a legmesszebbmenő jóindulatot mutatja a nemzetiségek iránt.

Hornay beszéde után, melyet nagy tapssal fogadott a közönség, Takács Mihály szavalt el Somogyváry: „Boldog szunnyadóknak” c. költeményét. Bándiné Anna három dalt énekelt, a: „Ne huzd, ne huzd”, „Nékem olyan asszony kell” és „Nimmer mehr seh ich Dich” címűeket. Zana Kornélia és Réti Lajos a „Régi nyár” c. operettből énekeltek és táncoltak egy duettet, amelyet kétszer is meg kellett ismételnök. Bándiné a: „Bin doch der Herr vom Haus” c. dalt adta elő, kísérte Holzacker István. Arató Árpád katonanótákat furulyázott. A „Jessasna” indulót Bándiné énekelte, a „Három a kislány”-ból egy duettet Bándiné és Bácskay Márton adott elő nagy sikerrel, tangóharmonikán kísérte Holzacker István, majd ismét Zana Kornélia és Réti Lajos következett, akik az „Espresso” c. operettből egy duettet adtak elő nagy sikerrel. Gombik Eduka kuplékat énekelte édesapja, Gombik Adolf hegedűkíséretével. Szabó Ferenc hangutánzó művészetével nevelte meg a közönséget, végül az előadás legnagyobb sikerű száma, Zana Kornélia toborzója és frisse következett, amelyet leirhatatlan lelkesedés közben kétszer is meg kellett ismételnie a tehetséges előadónak. A jólsikerült előadás minden egyes szereplője tudása legjavát adta és megérdemelte a sok meleg ünneplést, amelyben a közönség részesítette.

— és —

börtönre, 1000 pengő pénzbüntetésre és politikai jogainak öt évre való elvesztésére ítélte. Az ügyész felelőse.

Szóról-szóra

Rovás

Szinte naponként tapasztalhatjuk, ha bemegyünk valamelyik üzletbe vásárolni, hogy az utóbbi időben milyen hatalmas vásárlási-láz ütötte fel a fejét. Egy-egy vásárló idegesen kapkod s mindent meg szeretne vásárolni, amit az üzletben lát és eléje tesznek. Az ilyen vásárlóval szemben a kereskedő aztán vagy ideges, vagy pedig tul előzékeny. Olyan dolgokat is előszed a pult alól, amelyek üzlete főkésségei volnának, ha nem rejtette volna el ezeket. Nagy óvatosan előszedi s a vevő fülebe sutogja:

— Ezt vegye meg, uram, — vagy asszonyom, — mert ez még régi, békebeli áru... Ilyen már nincs is több s nem is lesz egyelőre, tessék megfogni ezt az árut. Olyan, mint az arany...

A mohó vásárló pedig kapva-kap a ritkán kínálkozó alkalmon s még az sem számít most, ha valami tisztesen drágább, mint azelőtt, megveszi, mert ez „még régi békebeli-áru” s boldogan csapja a hona alá és meglegedetten mosolyog magában, hogy lám, ő még ma is tud vásárolni...

Mit tapasztalunk a másik kereskedésben?... Eppen ilyen kirívó, visszatetsző dolgokat. Ennek a kereskedőnek már nincs régi, békebeli áruja. Csak műrostos dolgai vannak s ő maga figyelmezteti ismerős vevőköreit:

— Ne is tessenek megvásárolni. Nem ér ez semmit. Háborus gyártmány, háromnegyedrésze műrost, ki sem lehet mosni. Én nem vállalom érte felelősséget. Az áruval együtt küldött ugyan a gyár egy kezelési utasítást, abban, ahogyan láttam volt valami arról is, hogyan lehet mégis kimosni zeket a műrostos „vacakokat”, de kérem, kinek van ideje áttanulmányozni?...

A „jóindulatulag” figyelmeztetett vevő aztán vagy megvásárolja mégis a műrostos gyártmányt, vagy nem. A legtöbb esetben mégis megvásárolja, mert szüksége van rá s mincs annyit pénze, hogy „feketén” „régi”, „békebeli” árut vásároljon, tisztesen áron. Aztán hazaviszi. Szabójával, vagy varrónőjével elkészítteti s egy idő után csakugyan tapasztalnia kell, hogy a kereskedőnek „igaza volt”...

Pedig a kereskedőnek nem volt igaza. Mert a kereskedő már egyszer elárulta magát. Akkor, amikor a vásárlót figyelmeztette, hogy jött ugyan a gyártól egy utasítás, amely pontosan előírta, hogyan kell kezelni a háborus, műrostból készült anyagokat, de kinek van arra ideje, hogy végigtanulmányozza? Hát ne tanulmányozza végig, ha nincs rá ideje. De azt mégis megtehetné minden kereskedő, hogy a műrostos anyaggal együtt, amikor a vevőnek eladja, adja át a gyár szakszerű utasításait is arra vonatkozólag, hogyan kell ezeket a készítményeket kezelni! Mert azt még nem lehet úgy elnézni, hogy a kereskedő ne vállaljon azért felelősséget, amit elad. A felelősséget ma, különösen ma vállalnia kell nemcsak a kereskedőnek, de minden magyar embernek! Hiszen a kereskedő maga állítja, hogy a gyár az áruval együtt lefűrdi utasításait is, hát akkor mi nehézsége volna annak, hogy a kereskedő alaposan áttanulmányozza s tájékoztassa vevőit is. Ne mondja pillanatig sem, hogy nincs erre ideje. Kereskedő s ez éppen olyan szakmájába vágó dolog, mint a haszonkiszámítása és zsebrakása! És azt is szeretnők, ha végül már megszűnne a vásárló közönség tőrbeccsalása azzal a hangzatos szóval, hogy ez még „békebeli” áru. Adják már el végre ezeket a régi árukat s azidőre igyekezzenek meggyőzni a közönséget arról, hogy a reaktáron lévő árujuk műrostos ugyan, mert hiszen háboru van, de azért azok is tartósek, csak éppen kezelni kell tudni a vevőnek... A kezelés módjairól pedig maga a kereskedő tájékoztassa a vásárlót, mert ahogyan a gyár is tájékoztatja a kereskedőt!

(Magyar Újság, Kolozsvár)

Árdrágítók a zombori törvényszék előtt

A zombori törvényszéken Brommer elnök úrsoratanácsa kedden tárgyalta Varga Regina 30 éves budapesti háztartásbeli alkalmazott árdrágítási ügyét. Varga Regina a múlt év nyarán kezdésben a maximális árnal drágábban vásárolt tojást és baromfit és azokat Budapesten haszonnal adta tovább. A bíróság a vádlottat

az enyhítő körülmények figyelembevételével 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Pauper Gyula hódásági rőfőskereskedő a vád szerint damaszt és gyapjuarut a megengedettnél magasabb áron adott el. A bíróság a tárgyalást a bizonyítás kiegészítése miatt elnapolta.

Szerelmét „varázsol” a ravasz cigányasszony — dologházba kerül

Érdekes ügyet tárgyalt szerdán a zombori törvényszék. A vádlottak padján egy minden hájjal megkent cigányasszonyt, Kolompár Anna nőt, aki egész sor csalást követett el. Kolompár Anna, akit csavargásért már két ízben elítélt a rendőrbíró előszeretettel „segített” reménytelenül szerelmes asszonyokon és némi pénzért vállalkozott arra, hogy elszakíthatatlanul hozzájuk köti szerelmüket. Legkedveltebb trükkjei közé a pénzégetés tartozott. Hatásos hókusz-pókuszok közepette kisebb-nagyobb összegeket kért hízelgő áldozataitól azzal, hogy a pénzt meg kell gyújtani, mert a pénz füstje a leghatásos-

sabb szer a szerelem megszilárdításához. A pénzégetés műveletét úgy csinálta Kolompár Anna, hogy az áldozat csak a füstöt lássa. Természetesen, pénz helyett papírdarabokat égetett el. Áldozatai végül is feljelentették.

Első fokon a járásbíró tárgyalta az ügyet és dologházra ítélte a ravasz cigányasszonyt, ő azonban nem nyugodott bele az ítéletbe, hanem felelőse. Így került az ügy a zombori törvényszék elé, amely ugyancsak dologházra ítélte a cigányasszonyt. Kolompár Anna ismét felelőse.

Részeg állapotban kifosztotta barátját - hét hónapi börtönt kapott

Ujvidékről leentik: Simo András petróci lakos egyik barátjával addig nézett a pohár fenekére, amíg mindketten teljesen bevergtek. Záróra után ilyen állapotban dőlőgéltek hazafelé és Simo elvette barátja pénztárcáját. A rögtönzött bíróságtól csak azért menekült meg, mert az öntudatlanságig részeg volt és semmire sem emlékszik vissza.

Az ujvidéki törvényszéken dr. Lugosi Demeter tanácsa most tárgyalta az ügyet és Simot 7 havi

börtönre, 1000 pengő pénzbüntetésre és politikai jogainak öt évre való elvesztésére ítélte. Az ügyész felelőse.

Hírek:

AZ OTI KORZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kontsek Ferenc, Szentelekvi Kornél utca 12. Telefon: 331. — **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Arany-oroszlán, Szt. Háromság tér.

Dr. Balla Pál miniszterelnökségi osztályfőnök a Szerb Matica kormánybiztosa. Dr. Balla Pál miniszterelnökségi osztályfőnököt a Szerb Matica kormánybiztosának nevezték ki és irányítása mellett a nagymultu szerb kulturintézmény hamarosan megkezdte munkásságát. Szerb körökben dr. Balla kinevezését örömmel fogadták. Dr. Balla a nemzetiségi kérdések alapos ismerője, aki mindig a legteljesebb megértést tanúsítja az aktuális kérdésekkel szemben. Ezzel új éra kezdődik a Szerb Maticában.

A Vitézi Rend jóskierült hangversenye Óbecsén. Tudósítónk jelenti: A Vitézi Rend óbecsei szervezete hangversenyt rendezett a honvédcsaládok javára. A bevezető beszédben Rácz Imre ismertette a hangverseny célját. Az egyesült alkalmi zenekar Lakatos Béla vezényletével sikerrel adta elő Kelér: »Magyar vigjáték nyitány«-át. Dalos András Gyóni: »Csak egy éjszakára« című költeményét szavalta. Ifj. Páthy Ferenc Liszt II. rapszódiját adta elő zongorán. Placzné, Parcen Rózsika énekszámával aratott megérdemelt sikert. Lakatos Béla és zenekara kísérté. Az alsóvárosi leventelányok és fiúk magyartáncokat mutattak be. Oláh Ferenc Kiss Menyhért: »Rongyos katoná« című költeményét szavalta. A határvadászörök zenekar Biró vezényletével katonatáncokat adott elő, sok tapsot aratva. Kelér Béla: Rákóczi nyitányát az egyesült alkalmi zenekar Lakatos Béla vezetésével adta elő. Buzás Ede vezényletével az önkéntes tüzoltózenekar a Piros-fehér-zöld indulót adta elő. Bauer Lajos magyarnótákat énekelt, kísérté Lakatos Béla és zenekara. A Polgári Magyar Dalkör Demény Dezső: »Szerenád«-ját adta elő Biró János karnagy vezetésével. Zavargó József műdalokat énekelt, nagy sikerrel. Ruzitska Inci Kiss Menyhért: »Feri« című versét szavalta. Hubay »Hej Kati« csárdajelenetét ifj. Buzás Ede játszotta hegedűn, zongorán kísérté ifj. Páthy Ferenc. Horváth Gyula főhadnagy művészi előadása műdaljaival aratott megérdemelt tapsot. Zongorán Páthy Ferenc kísérté. A rendezés nehéz és körültekintő munkájáért Szolomár László járási vitézi hadnagyot illeti meg az elismerés.

2000 ipari üzem megkezdte a rokkantak átképzését Németországban. A háborus sérülteknek a hivatásukba való visszahelyezése céljából Németországban most egy új intézményt léptettek életbe. A birodalmi ipari szövetség már korábban elkezdte az egyes ipari vezetőkkel való együttműködést, a háborus sebesültek munkabehelyezésére vonatkozólag. Az intézmény célja, annak megállapítása, hogy az egyes rokkantak milyen minőségben nyerhetnek az egyes üzemeknél alkalmazást. E célból az összes iparágakból kb. 700 megbízottat hívtak egybe, akiknek módjában áll a rokkantak elhelyezése tekintetében tanácsot szolgáltatni. Ezenkívül az új intézmény felhívást intézett az összes üzemekhez a rokkantak átképzésének elősegítése céljából 2000 üzem hajlandóan bizonyult, háborus sérültek alkalmazására és átképzésére. Ezenkívül Drezdában egy »Háborus sérülteket átképző Intézet« alakult, mely az átképzőüzemekkel együttműködve tapasztalatokat gyűjt, hogy a háborus sérülteket az ipari élet számára ismét hasznossá tegye. Az 1942 év tavaszán életbeléptetett intézmény már eddig igen értékes eredményeket ért el, így pl. a kézi sérültek részére való egyszerű ipari szerszámok és lábsérültek részére bevezetett munkalehetőségek megteremtése által.

Hercegovinában virágnak a gyümölcsök. A hercegovinai Mosztár környékén a meleg időjárás következtében sok gyümölcsfa kivirágzott, a réteken dus fű nőtt, úgy, hogy az állatokat ki lehet már hajtani a legelőre.

Magyar hősök

Fáradhatatlan vállalkozószellemével és bátorságával érdemelte ki előljárói és bajtársai elismerését Stancz József zászlós a Don mentén vívott harcokban.

1942. december 7-én önként jelentkezett az egyik romboló vállalkozásban való részvételre s feladatát példásan oldotta meg. Osztágával meglepte két kis és négy nagy szovjet földerdő őrségét és sikerült e hat erődöt teljesen megsemmisítenie.

A honvédek e vállalkozásnak befejezése után visszavonulásra kaptak parancsot. A visszavonulást Stancz zászlós fedezte. Ennek ellátása közben saját elhatározásából még egy vállalkozást hajtott végre s annak során felrobbantott egy kilenc löréses nehéz fegyverekkel is ellátott nagy földerdőt.

««Oo»»»

Bajmokon megalakult a MÉP helyi szervezete. Bajmokon megalakult a Magyar Élet Pártja helyi szervezete. Az alakuló közgyűlésen Szabadkáról megjelentek Vojnits Gyula és Bogner József országgyűlési képviselők is. A közgyűlés a Harton vendéglő zsufolóság megtöltött nagytermében folyt le. Az előkészítő bizottság nevében Herczeg Kálmán földbírtokos üdvözölte a vendégeket. Vojnits Gyula és Bogner József képviselők tartottak beszédet. Ezután egyhangulag a következő vezetőséget terjesztették elő dr. Deák Leó főispánnak, mint a vármegyei MÉP szervezet elnökének: elnök Kókay Pál, alelnökök Stengmann János, vitéz Hajnal Károly, Hajnal József, id. Czindel József. Titkárok Licheneker András, Jeszenszky Jenő és Harton István. Pénztáros Mojzes Imre, ellenőrök Várnai Wilhelm Károly és Szakács Lajos. A választmány tagjai egyben utcavezetők: ifj. Bün János, Kriszán Péter, Tóth Márton (Tota), Schaffhauser József, Kókay István, vitéz Vakula Imre, Nagy Pál (Madarasi), Szeifert János, Kollár Sándor, Oswald Pál, Hegedűs Ferenc, Pap István, Romoda József, Tóth Béla, Figura József, Polyák József, Drenka József, Rózsa Jenő, ifj. Veréb Ferenc, Szamosvári Schaffhauser Mihály, id. Veréb Ferenc, Tóth Mihály, Kollár Márk, Kollár Péter, Hornyák János, Schaffhauser Márk, Paor János, Jámor Sándor, Letenai József, Szabó Hangya Ferenc, Berkes Pál, ifj. Kollár Márton, Barta Jenő, Herczeg Károly, Kollár Ferenc Károly, ifj. Kollár Károly, Fábrián Simon, Niederholz Mihály és Lakatos György.

Vizbefutott egy szökött rab. Balassagyarmaton a város alatt folyó Ipoly félfelholttestet sodort a partra. A férfi torka félig el volt metszve s a test már oszlásnak indult. A vizgálat megállapította, hogy a holttest Gubics Károly textilémiai mérnökkel azonos, aki a helybeli fogház gazdaságában szabadságvesztés büntetését töltötte, de onnan még a múlt év decemberében megszökött s az Ipolyon át akart menekülni. A gyenge jégréteg beszakadt alatta s Gubics elmerült. Azóta sodródott az Ipoly jege alatt, míg most a víz partra vetette.

Vörösbóra szomjazott, megszökött a börtönből. A szegedi Csillag-börtön gazdaságából a múlt héten megszökött Ferenczy-Rajczy Mihály napszámos. A körözés során csongrádi lakásán fogták el a szökevény rabot. A legény elmondta, hogy azért szökött meg, mert nagyon ki-nozta a honvágy és hiányzott a megszökött csongrádi vörösbőr is. Fényes nappal szökött meg s olyan szerencséje volt, hogy Szegedtől Csongrádig, bár az utat gyalog tette meg, egyszer sem találkozott csendőrrájjal. A szomjas rabot visszazárolták Szegedre.

Be kell jelenteni a nyereszést. Az iparügyi miniszter legújabb rendelete értelmében mindazok, akik legalább 1 kilogramm súlyú ezüsttel rendelkeznek, tartoznak készletüket 15 nap alatt az Anyaghivatalnál (Budapest, Fő-utca 68) bejelenteni. A rendelet hatálya kiterjed a szinés ötvöztött ezüst minden alakjára, a félgyártmányokra és féligkész ezüst tárgyakra, a forgalomban nem lévő kül- és belföldi ezüsttermékekre, az ezüsthulladékokra és törtezüstre is. Nem vonatkozik azonban a rendelet a már kész ezüst tárgyakra.

Értekezletet tart a Turáni Vadászok zombori szervezete. A Turáni Vadászok zombori szervezete szerdán, március 3-án este 8 órai kezdettel nagyszabású értekezletet tart a Városi Színházzal szemben lévő Gombos féle étteremben. Tekintettel a megbeszélés fontos tárgyára, kívánjuk, hogy azon teljes számban vesznek részt a tagok.

A bácsiföldvári Gazdakör előadásai. Bencsik András községi állatorvos előadást tartott a Gazdakörben az életmentésről és az elsősegélynyújtásról. — Vasárnap az állatbetegségekről tartanak előadást.

Az osztálysorsjáték keddi húzásán a 97480 sz. sorsjegy hetvenezer, a 33948 sz. huszezer, a 69313 tizezer, a 11867, 15042 és 69503 sz. ötezer, a 31619, 55906 és 79063 sz. kettőezer, az 170, 16634, 27669, 35772, 36107, 60329, 61866, 63537, 73106, 84076 és 89193 sz. sorsjegyek pedig ezer-ezer pengőt nyertek.

»Erdélyi kérdések — Magyar kérdések«. Ezen a címen most hagyta el a sajtót az Erdélyi Párt országos központjának 120 oldalas kiadványa, amely az Erdélyi Párt kolozsvári tagozatában a magyar sorskérdésekről elhangzott előadásokat tartalmazza. A könyvhöz gróf Teleki Béla, az Erdélyi Párt országos elnöke irt bevezetőt, amelyben hangsúlyozza, hogy a könyvben megjelent tanulmányok elsősorban erdélyi kérdéseket vizsgálnak, de azaz az erdélyi szemmel, amelyet Erdély történelme és a kisebbségi sorsközvetlen érvénye nyitott ki. A könyv a következő tanulmányokat tartalmazza: Zathureczky Gyula főszekeresztő: A magyarság helye zete Európában. László Dezső református lelkész országgyűlési képviselő: Nemzeti társadalmunk erőviszonyai, Venczel József intézeti tanár: A székely kérdés lényege, dr. Pál György Erdélyi Párt főtitkára: A zsidókérdés Magyarországon, Kovrig Béla, a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem rektora: A szociális kérdés, Gelei József egyetemi tanár: Magyar közművelődéspolitikai és nemzetnevelés, Csekey István egyetemi tanár: Alkotmányunk és a közösségi gondolat, Mikó Imre országgyűlési képviselő: Erdély és a nemzetiségi kérdés, Gyulay Tibor, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, felsőházi tag: Szabad vagy kötött gazdálkodás, Albrecht Dezső országgyűlési képviselő: A jobb magyar jövő. A könyv izléses címlapját keöpeczi Sebestyén József, a kitünő heraldikus rajzolta.

»Gulyás« a mellényzsebben. A bácsi élelmész kutató intézet vezetőjének, dr. Zimmermannak, a konzerválási eljárása lehetővé teszi, hogy ebédjét bárki egy kis csomag formájában a zsebében hordhatja. A »gulyáskocka« amelynek nagysága egy kis szardíniásdobozhoz hasonló, forró víz hozzáadásával percek alatt eredeti finom gulyáslevesvé alakul át és négy felmőtt ebédjéhez elegendő. Egy ilyen gulyáskocka-konzerv 400 gram súlyú. Hymódon egy nagyobb gulyáskocka segítségével 100 ember ebédjének percek alatt való elkészítése is lehetővé válik és a gulyáskockát bárki, minden nehézség nélkül papírba csomagolva magánál hordhatja. Az újfajta konzerv a többi huskonzervtől eltérően teljesen vízmentesen, minden nedvesség kivonásával készül, de a hús tápértéke továbbra is megmarad, ugyszintén a vitamintartalma is.

A mai ifjuság magasabb növésű. Tudományos körökben megállapítást nyert, hogy a mai ifjuság magasabb növésű a régienél, amit tudományos vizsgálatok is igazolnak. A nemrég nyilvánosságra hozott szám adatok, melyek ugyan még az 1937/38. évekre vonatkoznak, de változatlanul ma is fennállanak, 6000 leány és 4300 fiúgyermek növekedési folyamatát ismertetik. Így megállapítást nyert, hogy a gyermekek növekedésében 3 éves korában a fiúgyermek magasabb növéseik mint a régebbi korok ifjusága. Ez a magasságkülönbség a 15 éves fiúgyermeknél pl. már átlagban 7 cm. Ugyanez vonatkozik a leánygyermekre is éspedig az előbbinél is nagyobb mértékben. Ennek oka elsősorban az egészségesebb életfelfogás, az orvostudomány haladása, a nagyvárosi ifjuság fokozott sportszeretete, valamint a megváltozott ésszerűbb életmód.

»Szívburok« a börgyártásban. Az egyik rigai börgyárban ujabban kiváló eredményeket értek el szarvasmarhák szívburkolatának finom bőrré való feldolgozása által. A vállalat vezetőjének kijelentése szerint az újfajta bőr, mint finombőr, valamint bés és izlap nyer alkalmazást. A feldolgozás módja szerint, kalapok, pilótasapkák, pénztárcák, dohánytársolyok, gyermek és női keztyűk, könyvkötések stb. készíthetők az újfajta bőrből. Mivel a szívburkolat természetes állapotban teljes mértékben vízhatlan, az újfajta bőr igen alkalmas vízhatlan bőrneműek előállítására is. A kezdeti sikereken felbuzdulva most a rigai börgyár egyéb állatok, így ló, borjú, sertés stb. szívburkolatának ipari feldolgozását kezdte meg.

A zöldségeskert beosztása

Eltelítve attól, hogy a zöldségtermesztést saját szükségletünk ellátására, avagy kereskedelmi célra szándékozunk-e létesíteni, jövedelmezőségre csak abban az esetben számíthatunk, hogyha a zöldségtermesztést nem ötletszerűen, hanem a természet- és értékesítési lehetőségek mérlegelésével, alapos megfontolás mellett szervezzük meg. A kimondottan kereskedelmi célra termesztett zöldségfélék értékesítésének szempontjából elsősorban a nagytömegű és minőségi termesztésre kell törekedni.

A nagyvárosok piaci rendszerint túl vannak zöldségfélékkel halmozva. Ennélfogva csak egyöntetű és kiváló minőségű terményekkel tudjuk a piaci versenyt felvenni. A nagyvárosok piacain mindenféle, tömeges fogyasztásra alkalmas, jóminőségű terményt értékesíthetünk, főként abban az esetben, ha korai terményeink vannak. Fürdő- és nyaralóhelyekre természetesen az idénytermények jöhetnek figyelembe. Konzervgyárak számára pedig csak az előzetesen kikötött fajtájú és minőségű zöldségfélék termesztethetők. Bármely célra természet-

is a zöldségféléket, kiváló minőségű zöldségfajták megválasztására kell törekednünk.

A legnehezebb feladat a jó és olcsó termesztési lehetőségének kérdése és megoldása. E tekintetben a földbér, az emberi és állati munkaerő, az öntözővíz, trágya, a piac távolsága stb., mindmennyi nagy megfontolást igénylő pontok a jövedelmezőség megállapításánál.

A jövedelmező zöldségtermesztés legfőbb kellei: a jó talaj, trágya és öntözővíz. Lapályos, hideg fekvésű területen a zöldségfélék lassan fejlődnek és későn kerülnek piacra. Ilyen terület a késői káposzta- és gyökérfélék termesztésére kiválóan alkalmas lehet, de másra nem ajánlható.

A talaj megválasztásánál, ha csak lehetséges, a laza összetételű, nem tulságosan meszes, televényes talajnak adjunk előnyt a kötött agyagtalajjal szemben, amely nehezebben művelhető. Legalkalmasabb a televényes homok és az agyagos, de színtén humuszos homoktalaj.

Jó trágya és megfelelő öntözés

Megfelelő (35–40 cm) mélységű feltalaj mellett a talaj termőerejét jó trágyázással kell fenntartani. Erre a célra a zöldségeskert más-más $\frac{1}{3}$ -résznek évenkénti trágyázására kat. holdanként legalább 300 q trágya szükséges. Ezenfelül a palántanevelésre szükséges melegágy készítéséhez ablakonként 2–3 q friss lótrágya beszerzéséről kell gondoskodni.

Az öntözővíz mennyisége a boltárrendszerű zöldségtermesztésnél, kat. holdanként (19 öntözést számítva) 57.000 hl. Ha öntözésre folyó-, patak- vagy tóvizet vehetünk igénybe, akkor a természetesi költségek jóval alacsonyabbak, mintha költséges kutvizre szorulunk.

Viszonylagosan olcsó földbérlet vagy megfelelő földbirtok esetében, az olcsó és jó munkaerő az az, ami számottevő kiadást jelent és így egyik öntök tényezője a jövedelmező zöldségtermesztésnek. Az olcsó termesztés legjobb biztosítéka, természetesen, a család tagjainak kézi és szellemi munkája. Ahol azonban fizetett munkaerőt kell igénybevenni, ott ez a körülmény mindenesetre hátrányosan befolyásolja a jövedelmezőséget. Nagyon nagy zöldségtermesztésnél az idegen munkaerőt nem lehet nélkülözni. Ez esetben inkább állandó szakmunkások, mint napszámós munkásokat célszerű foglalkoztatni, minthogy az állandó munkások jobb munkát végeznek és mindig kéznél vannak. Belterületi zöldségtermesztésnél egy kat. hold területre, tavasztól ősziig, 180–200 munkanapot kell számítanunk.

Öntözés szempontjából a terület beosztása szerint történik, hogy árasztással vagy lapátoló loasolással öntözzük-e a zöldségféléket. Az árasztó-öntözés drágább, mert az öntözővíz elvezetésére állványokra helyezett deszkacsatornákat és részben fémagasított földcsatornákat kell készítenünk, hogy a víz a fő- és mellécsatornákon a terület legközelebbi részére is elvezethető legyen. Ez esetben 4–5 m hosszú és 1,2–1,5 m széles, bakháttal körülvett, kimélyített ágyakra kell a területet beosztani és pedig úgy, hogy az ágyak befelé kissé lejtések legyenek, hogy a víz az ágy tulsó végére is folyhasson. Tehát az árasztóöntözésnél a vízvezető földcsatornák magasabbak, mint a kimélyített ágyak szintje. A lapátoló loasolásnál a természetes terület 4–6 m széles tetszés szerint hosszúságú ágyakra osztandó s azok között a kissé kimélyített, keskeny utak szolgálnak vízvezető csatornáknak. Ez utóbbi öntözési rendszer csak homok- és egyéb laza talajokba való káposztafélék, saláta, zöldbogyó, zeller és egyéb gyökérfélék alá alkalmas.

A kutviz kiemelésére a járgányos, vasvödrös szerkezet, továbbá az ugyancsak járgányos láncos vízemelő (Zuhatag-kut). A folyó- és tóviz kiemelésére az egyszerű boltárkerék, a »páternoszter«-rendszerű vízemelő s azonkívül a különféle szivattyús motorhajtotta gépek használhatók.

A felszerelési tárgyak között igen fontos szerepük van a melegágyi ablakoknak és az azokhoz szükséges erős deszkakereteknek, mely utóbbiból egy-egy rendszerint három ablakhoz szükséges. E melegágyi felszereléseket a palántanevelésnél nem nélkülözhetjük. Hogy mennyi ablakot szerezünk be, az a zöldségeskert nagyságától és a nevelendő palánta mennyiségétől függ. A »normál« melegágyi ablak méret 155×125 cm. Egy ilyen méretű ablak alatt 1500–2000 drt. palánta nevelhető kedvező körülmények között.

Ha a palántanevelésen felül korai termények hajtásával is szándékozunk foglalkozni, akkor erre a célra is külön melegágyi ablakot szükséges beszerezni. A jó anyagból készült tartós melegágyi ablak nagy befektetést kíván ugyan, mégis inkább a borovi fenyőből készült ablakkeret a gazdaságosabb, mivel a puhafa rövid idő múlva elkorhad. Az ablakok jobb megóvását évenként eszközözendő befestéssel (olajfestés) érjük el.

Három termés egy évben

Fontosabbnak tartom ehelyett a helyes üzemterv kérdését tárgyalni, melyre az okszerű zöldségtermesztésnél okvetlen szükség lesz. Az üzemterv előzetes megállapítása azért kell, mert annak a nyomán halad az egész évi termesztés. Az üzemterv magában foglalja a termesztendő zöldségféléket és azok területének nagyságát, továbbá vetési, illetve ültetési és felszedési idejüket. Elsősorban is a hosszabb tenyészési időt igénylő főtermények területét és vetési, illetve ültetési idejét kell megállapítani s csak azután választjuk meg az elő-, utó- és közöttek terményeket és azok fajtáit.

A főtermények megválasztása tekintetében a piaci, illetve az értékesítési viszonyok a mérvadók, mégis a legtöbb esetben a zöldbogyó, a korai és késői káposztafélék, paradicsom, spárgatök, ugorka stb. veendő figyelembe.

Az üzemterv szerint a zöldségeskertet, a melegágy, trágyatelep, épületek és építmények helyének kijelölése után, négy egyenlő részre osztjuk. E terület $\frac{1}{4}$ része évelő- és különleges zöldségek számára, esetleg magtermesztésre fordítandó, a töb-

bi területet pedig, hároméves forgóra beosztva, a rendes zöldségtermesztésre fordítjuk. Nagyobb kereskedelmi zöldségeskertben a területet a főtermények aránya szerint szokás beosztani. Ez esetben a terület $\frac{1}{3}$ részén zöldbogyót, $\frac{1}{3}$ részén legnagyobb részben paradicsomot, kisebb részben pedig korai és késői káposztaféléket, a hátralevő $\frac{1}{3}$ részben pedig burgonyát, tököt, ugorkát, zöldbogyót és zöldbogyót termesztünk.

Tekintettel arra, hogy egyes főterményt későn ültethetünk vagy vethetünk állandó helyére, addig az ideig gondoskodni kell, hogy a terület kihasználtságos legyen. Ugyanez az eset a korán lekerülő termények helyének kihasználásánál is. Pl. a zöldbogyó és paradicsom palántáit csak május közepén vagy később ültethetjük ki állandó helyére, a paprika előtt zöldbogyót, nyári fejessalátát, hónapos- és nyárirétket, a paradicsom előtt pedig teletelő salátát és spenótot termesztünk. Ezenkívül a paradicsom között korai kalaráb, kelkáposzta lehet, majd ezek felszedése után, utóterményként, spenótot termesztünk. A korai káposzta előtt, miután korán kerül állandó helyére, előtermény nem termesztendő. Ellenben közöttek közé ültethető még a saláta, retek, zeller, mely utóbbi utótermény lesz. A kései fejessaláta és karfiol előtt zöldbogyót és korai kalaráb, kelkáposztát termesztünk, közöttek pedig párhagyót ültethetünk. Az ugorka előveteménye teletelő saláta, közöttek pedig zöldbogyó, utóterménynek pedig téli retek, kelkáposzta stb. termesztendő.

Természetesen a zöldségeskert talajának kihasználása, a felhozott példán felül, az értékesítés, illetve a piac követelményei szerint, többféleképpen is történhetik. Ha a talajt bővebb trágyázzuk és öntözünk, évenként ugyanazon területről 2–3féle termést könnyen levelethetünk. Hogy azonban azt elérhessük, arra kell törekednünk, hogy a szükséges vértömög és palánta mindig idejében és kitűnő minőségben rendelkezésre álljon és minden talpalatnyi területet kihasználjunk. Németh József.

GYAPOTTERMELÉS OLASZORSZÁGBAN

Rómából jelentik, hogy Olaszország a múlt évben 17.000 tonna gyapotot termelt. A gazdasági körök véleménye szerint ezt az eredményt a talajjavítással nyert területek kihasználásával jelentősen növelik a jövőben, az albán termelést pedig legalább évi 25.000 tonnára fokozhatják.

EGYIPTOM PÉNZFORGALMA A HÁBORUBAN

Egyiptom pénzforgalma a háboru kitörésekor még csak 15 millió, 1941 októberében 52 millió és 1942 októberben már 80 millió egyiptomi font volt. 1943 januárban a pénzforgalom kerek 100 millióra növekedett, vagyis a háboru kezdete óta megháromszorozódott.

FOLYIK A PÉNZ ÉSZAKAMERIKÁBAN

Az »American Bankers Association« december közepén közzétett jelentésében olvashatjuk, hogy az Egyesült Államok 421 legnagyobb bankja 1942 szeptember végéig összesen 5.935 millió dollárt hitelezett fegyverkezésre. Átlagosan véve a bankok egyenként 12 millió dolláros hitelt nyújtottak, az érte járó jutalékból pedig jobbnál-jobb üzleteket köthetnek az USA háborus gazdaságának keretén belül.

MI LESZ ARGENTINA GYÜMÖLCSEVEL?

Az angolszász hajótérhiány az argentin gyümölcskivitelen is súlyos válságot okozott. A gyümölcstermelők egyesülete kétségbeesett segélykérő levelet fordult Castillo elnökhez: »Mi lesz Argentína gyümölcsével?« Rionegro, Mendoza és Sanjuan vidékén ezer meg ezer láda alma, körte és szőlő hever a raktárakban. Ha nem jön segítség, mind megromlik és mintegy tízezer család gazdasági helyzete válik bizonytalanná. 1939-ben 52.000 tonna friss gyümölcs került kivitelle, 1942-ben pedig már csak 18.000 tonna.

HUNCUTKODÁS

— Sok eső volt tegnap a kertjében, Pali bácsi?
— Volt, volt... De a szomszédomnál kétszerannyi volt.
— Hát az hogy lehet?
— Csak úgy, hogy az ő kertje kétszer akkora...

SPORT

Az NB III csapatok seregszemléje

Mint már jeleztük az NB III. alföldi csoport tavaszi fordulóját március 14-én kezdődik. A csapatok és a szurkolók táborában már nagyban készülődnek a tavaszi mérkőzésekre és tárgyalják az egyes csapatok kilátásait az elkövetkező küzdelmekben. Ezért mielőtt rátérnénk arra, hogy milyen esélyekkel indulnak neki az egyes csapatok a tavaszi küzdelmeknek, vessünk egy pillantást arra, hogy is szerepeltek az alföldi csoport csapatai a bajnokság őszi fordulójában. Az őszi forduló erős küzdelmei majd minden vasárnap hoztak egyenlő mértékű meglepetést.

A csoport őszi bajnoka az Ujszegedi TC minden esetre megérdemelte az első helyet. Mind végig szépen szerepelt s a 26 pont közül 23-at szerzett meg nagyon szép gólaránnyal (53:14). Csak egy mérkőzést veszített el a Bajai TSE ellen Baján 3:4 arányban és egy mérkőzést Makón játszott el döntetlenül. A második helyezést előtt 6 ponttal vezet s ezek szerint ennek a csapatnak van a legtöbb kilátása arra, hogy a csoport bajnokságát megnyerje, feltéve ha a tavaszi idényben is úgy szerepel mint az őszi.

A bajnoki táblázat második helyét a Bajai TISE foglalta el 17 ponttal 28:16 gólaránnyal. A második hely körül mind végig erős küzdelem folyt s végül a bajai csapat jobb gólaránnyal megelőzte a Bácskát. Ez a csapat is szép eredményeket ért el s az összes csapatok közül csak ennek sikerült legyőznie az őszi forduló bajnokát. Abban azonban, hogy a második helyet továbbra is megtartsa, nincs olyan sok kilátása mint pl. az UTC-nek az első helyre, mert erősen a nyomában van a Bácska melynek szintén 17 pontja van s némileg a Temerini TC is melynek csak 1 ponttal van kevesebb.

A harmadik helyet a szabadkai Bácska foglalta el, 17 ponttal. Érdekes, hogy ez a csapat habár a harmadik helyen van mégis negatív 18:20 gólaránya van — két góllal többet kapott mint adott. Jól bele kell fektülnie ha tavaszra is megakarja tartani ezt a szép helyezést.

A Temerini TC 16 ponttal és 27:30 tehát negatív gólaránnyal a negyedik helyre került. Ez volt a csoport legszegényesebb csapata. Nagyszerűen indult neki a bajnokságnak, egyik nehéz ellenfelét a másik után győzte le, szenzációs eredményeket ért el nemcsak saját pályáján hanem idegen pályán is (pl. a kiskun Békéscsabát 6:1-re győzte le Békéscsabán) s aztán a bajnokság befejezése előtt

egyszerre csak letört. Gyenge eredményeket ért el úgy saját mint idegen pályán s balsikerű Mezőkovácsházán tetőzte be, ahol 9:0 arányban katasztrófális vereséget szenvedett. Ez volt egyáltalán a csoportban a legnagyobb eredmény. Érdekes itt megemlíteni még azt is, hogy a csoportban szereplő 14 csapat közül a negyedik helyen álló csapatot érte a legnagyobb vereség a kilencedik helyen álló csapatától. Ennek az eredménynek köszönheti azt is, hogy a gólaránya negatív, aminek kellemetlen következményei is lehetnek a tavaszi forduló során.

A Zombori SE az őszi fordulót az ötödik helyen fejezte be, 17 ponttal és 23:17 gólaránnyal. Ennek a gólaránnyal köszönheti az ötödik helyet, mert ezen hely körül is erős küzdelem folyt. Ez volt a csoport legkiegyenlített csapata. Nincsenek nagy győzelmei, de nagy vereségei sincsenek. Minden mérkőzést 1—2 góllal nyerte vagy veszített el. Legnagyobb győzelmét a helyi riválisa és a UVAK ellen 3:0 arányban érte el. Az öt elvesztett mérkőzés közül kettőt 1:3, három 0:1 arányban veszített el. Két döntetlen mérkőzést játszott, mind a kettőt idegen pályán. Gólképesebb csatársorral sokkal szebb helyezést érhetett volna el.

A hatodik helyet a Békéscsabai MÁV foglalta el, szintén 14 ponttal de valamivel gyengébb 37:29 gólaránnyal. Ennek a csapatnak a szereplése is változatos volt. Nagy győzelmei és nagy vereségei voltak. Legyőzte 8:1-re Bezdán, 8:2-re Bácsalmást, 5:0-ra Makót, kikapott 0:3-ra Ujszegedtől, 0:5-re Bajától 1:6-ra Temerintől saját pályáján.

A Bezdáni SE ugyancsak 14 ponttal és negatív 25:27 gólaránnyal a hetedik helyre került. Ez a csapat az idény elején elég gyengén indult neki a bajnokságnak, de később magarátalált. Néha szenzációs eredményeket ért el. Békéscsabától és az UTC-től nagy vereségeket szenvedett (1:7 és 1:8) viszont ez volt az első csapat, amely a bajnokság elején nagyszerűen szereplő Temerini TC-re 5:0-as vereséget mért éppen akkor, amikor a BSE a leggyengébb formában volt, míg a TTC egyik győzelmét a másik után aratta. A bezdáni csapat már régen arról volt híres, hogy saját pályáján nem veszíthet el mérkőzést. S csakugyan még a legerősebb ellenfelek is örültek, ha döntetlen eredményt érhet el. Ez már úgy szólván bevett szokás volt s akkor jött Mezőkovácsháza, amely bizony nem tisztelte ezt a tradíciót és elvitte Bezdánból mind a két pontot. Érdekes még megjegyezni, hogy ez a

csapat játszotta a legtöbb eldöntetlen mérkőzést (hatot), kettőt saját pályáján, négyet idegen pályán.

Az Ujvidéki VAK 13 ponttal és 28:25 gólaránnyal a nyolcadik helyen fejezte be a bajnokság őszi fordulóját. Ez a csapat is gyengén kezdett, később azonban erősen feljavult, s az az érzésünk, hogy ez a csapat meglepetéseket tartogat. Változatos szereplésével játszott s az erősebb ellenfelekkel szemben néha szebb eredményeket ért el mint a gyengébbekkel.

A kilencedik helyre a Mezőkovácsházai TE került 13 ponttal 37:39 gólaránnyal. Öt mérkőzést veszített, ötöt nyert és háromat játszott döntetlenül. Két szép eredménye volt, az egyik 6:1-es győzelme a Szentesi MÁV ellen Szentesen és a már említett 9:0-as győzelme az első helyekre pályázó Temerini TC ellen.

A Makói AK 12 ponttal és 28:29 gólaránnyal a tizedik helyezést. Öt mérkőzést nyert, szóval többet mint a hetedik és nyolcadik helyezettek, de viszont hatot veszített, míg azok csak 3, illetve 4-et. Legnagyobb sikere az első helyen álló UTC ellen elért 0:0-as eldöntetlen mérkőzése, legnagyobb vereségét pedig Békéscsabától szenvedett el 0:5 arányban.

A Szentesi MÁV csak 8 pontot szedett össze és 16:32 gólaránnyal a 11. helyre került. Legnagyobb sikere minden esetre a Temerinben elért 0:0-as eldöntetlen eredmény volt, legnagyobb vereségét Mezőkovácsházán szenvedte el 1:6 arányban.

A MOVE Zombori TK minden várakozáson alul szerepelt és nagy balszerencse kísérte az egész őszi idény alatt. A 7 otthon játszott mérkőzés közül csak egyet nyert meg a Szentesi MÁV ellen 1:0 arányban, míg idegenben kivéve egy mérkőzést mindegyiket elvesztette. Volt még négy eldöntetlen eredménye, s ezeket is csak saját pályáján érte el. Legnagyobb sikere 4:0-as győzelme Bácsalmáson, de viszont saját otthonában 1:9-re kikapott az UTC-től. 8 pontja van, gólaránya 13:28. Csodálatos, hogy ez a csapat, amely különben nagyon jó játékosokkal rendelkezik, nem tudott jobb eredményeket elérni. Egyelőre meg kellett elégednie a 12. hellyel.

A MOVE Szabadkai Sport az utolsó pillanatban megmenekült egyidőre az utolsó helytől, de kérdés meddig. 7 pontja és 18:30 gólaránya van. Szintén csak két mérkőzést nyert Mezőkovácsháza ellen 5:1 eredménnyel és Szentesi MÁV ellen 3:1 arányban Szentesen. Ez volt egyáltalán a csapat legnagyobb teljesítménye az őszi idényben.

Sereghajtónak megmaradt a Bácsalmási MOVE. 6 ponttal és 14:36 gólaránnyal. (Ez egyáltalán a csoportban a leggyengébb gólarány). Csak egy mérkőzést nyert a Szentesi MÁV ellen saját pályáján. Az utolsó mérkőzést a bajnok UTC ellen megnyerte ugyan 2:1 arányban, de ezt a mérkőzést MLSz botrány miatt megsemmisítette.

Valaki kopog az ablakon

A Domboldalon

— Nemsokára el sem megyek maguktól többé, Brooks néni — mosolygott Cicely. — Maga még nem is tudja, hogy Jackhoz megyek feleségül?

— Ez a legjobb újság, amit valaha hallottam és alatt a föld alatt! — kiáltotta reszkető hangon. — Oh, hogyan örülök! Kisasszonykám, milyen nagyon örülök!

Megfogta Cicely két kezét, megszorogatta, megsimogatta, megcsókolta. Olyan nagy sirást csapott, hogy Shirley is elcsodálkozott.

— Kedves Brooks néni — mondta barátságosan az öregasszonynak — el ne áztassa egészen a menyasszonyomat! Azt hiszem, Cicely — fordult a leányhoz — nem fogsz haragudni, ha Mrs. Brooks nátnak marad. Rosszul esnék nekem elküldeni...

— Nem válnék meg tőle egy zsák aranyért sem! — kiáltotta Cicely. — Mindig szerettem s ha aggódtam érted, az nyugtatott meg, hogy ő van a közelében. De most gyereink. El kell még mennem valakihez... te pedig szépen itt maradsz! Hanem így nem bucsuzunk. Vezess vissza a könyvtárszobába, ott mondjunk jóéjszaka egymásnak holnapig.

Félóra múlva Cicely újra megjelent a kertajtóban, az öregasszony mellett, akinek a lakását szintén megnézte. Aztán egyedül indult meg a főúton. Basil Mostyn háza felé igyekezett,

amely kényelmes, jókora épület volt, hatalmas istállókkal. De a tulajdonos nem volt otthon. Pedig Cicely szerette volna látni Basilt, szeretne volna elmondani neki, hogy boldog. Hiszen Basil mindig annyi megértéssel osztozott örömeiben és bánatában. De hiszen majd megtudja néhány nap múlva...

Halkan dudolgatva indult meg hazafelé. A domboldon, amit elhaladt Cedar Sodge, a doktor háza mellett, éppen kijött Leghate a kapun, nyomában a farkaskutyájával. Megállt és megemelte a kalapját.

— Cicely — mondta lassan, — nagyon szégyentem magam múltkor viselkedésemért. Szerelném, ha megbocsátana nekem.

Cicely megállt. Kínos emlékei beszélgetésük óta egy szót sem váltottak egymással. — Ezt igazán mondani sem kell, doktor ur — mondta pros arccal. — Nem haragudtam egy pillanatig sem.

— Pedig lehetett volna oka rá. Bolondot csináltam magamból. De ne féljen, nem fog meg történni többé. Örülök, hogy ilyen jókedvűnek látom.

— Igen, jókedvű vagyok — bólogatott Cicely kissé zavarodottan.

— Azt hiszem, sejttem azt is, hogy miért — mondta Leghate doktor. — Feltette a kalapját

és elfordult. — Én... én sok boldogságot kívánok magának.

Lassan ment lefelé a domboldalon s Cicely kissé megütődve nézett utána. Mindig nehéz volt kitalálni, mit akar mondani tulajdonképpen a doktor. Annira más volt, mint a többi emberek. Cicely nem értette egy a gondolkodását mint például Jackét. Hanem azért örült, hogy valahogyan elintéződött közöttük a kínos helyzet. Most újra jó szomszédok lehetnek, mint azelőtt.

Mégis, a mint elgondolkozva ment a Reppsvilla felé, egyre úgy rémlett neki, mintha különös fenyegetés lett volna a doktor szavaiban. Ostoba, képtelen gondolat volt, de Cicely nem tudott szabadulni tőle. De lassanként mégis megnyugodott. Utóvégre ugys keveset fognak találkozni. Nagybátyja nem adta vissza a doktor látogatását, ezzel adva tudtára, hogy nem kívánja a barátságát s ha ő — Cicely — férjhez megy, Jack házában sem kerülhetnek össze...

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

AZONNALI BELÉPÉS-RE kifutólányt felvesz Bosnyák József könyvnyomdája, Zombor Csi ház Benő u. 3.

Hladó új tizedesmérleg 1000 kg. súlvokkal. Zombor, Széchenyi krt. 27. a-3138-f

Bezdánban családi házat megvennék kész pénzzel, vagy ugyanott föld elcserélésével. Ajánlatokat Hunvadi János uoca 89. a-3140-f

Kifőzésnek alkalmas üzlethelyiség, a város központjában azonnal kiadó. Cím a kiadóban. a-3139-f